

**ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої Ради ХГУ «НУА»
(протокол № 11 від 20 червня 2022 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора ХГУ «НУА»

№ 38 від «02» _07_ 2022 р.

 проф. Катерина АСТАХОВА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**«Англійська мова та друга іноземна мова (переклад включно)»
зі спеціальності 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»**

Харків 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма «Англійська мова та друга іноземна мова (переклад включно)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – спеціальності **035 Філологія** – розроблена згідно з вимогами Стандарту вищої освіти, законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

РОЗРОБНИКИ ОПП:

1. Михайлова Л.В., доц., канд. філол. наук, завідувачка кафедри германської та романської філології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» - керівник проєктної групи (гарант освітньо-професійної програми).
2. Тимошенкова Т.М., проф., канд. філол. наук, професорка кафедри германської та романської філології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія».
3. Потапова Ж.Є., доцент, канд. філол. наук, професор кафедри германської та романської філології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія».
4. Чурсіна Л.В., доц., канд. філол. наук, доцент кафедри германської та романської філології Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія».

Освітню програму **оновлено** на підставі: законодавчих та нормативних актів, зокрема, Національної рамки кваліфікації, Національного класифікатору професій ДК 009:2010; Положення про освітні програми у Харківському гуманітарному університеті «Народна українська академія», результатів внутрішнього моніторингу якості освітнього процесу, аналізу ринку праці з урахуванням регіонального контексту, пропозицій випускників та роботодавців.

Освітню програму розглянуто на засіданні кафедри германської та романської філології (протокол № 9 від 04.04.2022 р.), радою факультету «Референт-перекладач» (протокол № 4 від 18.04.2022 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

Історія освітньої програми:

Розроблено, затверджено та введено в дію у 2016 р.

Внесено зміни, затверджено та введено у дію зі змінами у 2018 р., 2021 р., 2022 р.

1. Профіль освітньої програми «Англійська мова та друга іноземна мова (переклад включно)»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія», факультет «Референт-перекладач», кафедра германської та романської філології.
Рівень вищої освіти	Перший
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр з філології (англійська мова) зі знанням німецької, або французької, або іспанської мови.
Галузь знань	03 – гуманітарні науки
Спеціальність	035 – філологія
Спеціалізація	035.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Офіційна назва освітньої програми	Англійська мова та друга іноземна мова (переклад включно)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Міністерство освіти та науки України, Акредитаційна комісія України, сертифікат акредитації спеціальності 035 Філологія, Серія НІ № 2197094 від 16.06.2016 р. Термін дії: до 1.07.2026 р.
Цикл/рівень	FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Англійська, німецька, французька, іспанська, українська
Термін дії освітньої програми	до 1.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nua.kharkov.ua/uk/universitet/osvitni-programy/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців на білінгвальній основі, конкурентноспроможних в умовах глобальної трансформації ринку праці, що передбачає оволодіння стійкими навичками усного та писемного спілкування, формування мовної і мовленнєвої компетентностей і компетенцій, достатніх для здійснення кваліфікованого перекладу та здатності ведення міжкультурної комунікації двома іноземними мовами.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності</i> бакалавра філології є мова(и) (в теоретичному/практичному, синхронному/діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі. <i>Цілі навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. Цілі навчання полягають також у набутті освітньої та професійної кваліфікації

	для здійснення професійної діяльності, пов'язаної із перекладом, а також аналізом письмових та усних текстів різних жанрів і стилів. <i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології, а також поняття, категорії, концепції, принципи мовознавства.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка фахівців з питань забезпечення міжмовної комунікації, що володіють мовними, комунікативними та професійно-перекладацькими компетентностями в сфері державної мови та іноземних мов.
Особливості програми	У межах професійної підготовки фахівця, передбачається формування його свідомої світоглядної позиції через поетапну інтеграцію у вітчизняний та міжнародний освітній і професійний простір. Особлива увага приділяється зокрема 1) багатопрофільній міждисциплінарній підготовці майбутніх фахівців з філології з метою формування у них здатності користуватися іноземними мовами для реалізації різнопланової комунікативної діяльності в усній та письмовій формі, успішно реалізуючи таким чином професійні цілі та особистісні наміри за допомогою іноземних мов та здійснюючи міжкультурну комунікацію на основі сформованих мовних та культурних компетентностей; 2) залученню студентів до перекладацької діяльності через взаємодію з потенційними роботодавцями, що має посприяти розширенню їх професійних уявлень і ймовірному працевлаштуванню в подальшому; 3) реалізації програм літнього стажування за кордоном.; 4) розширенню спектру фахової підготовки за рахунок залучення інформаційних технологій за профілем та опануванню новітніми перекладацькими технологіями; 5) використанню у навчальному процесі найсучасніших інтерактивних комунікативних технологій навчання й навчально-методичного контенту, навчальних інтернет-платформ. До викладання окремих дисциплін залучаються провідні фахівці з іноземних ЗВО-партнерів. У випадках співпраці з іноземними викладачами викладання здійснюється виключно іноземною мовою.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно чинного ДКП України, відповідно до отриманої спеціальності, бакалавр з філології підготовлений для роботи в наступних галузях: - 2444.2 філолог, лінгвіст - 2444.1 філолог-дослідник - 3436.1 референт - 3414 фахівець з конференц-сервісу - 3431 секретар адміністративних органів - 3114 фахівець з інфокомунікацій - 4143 коректор - 4144 конторський (офісний) службовець (документознавство)
Подальше навчання	Можливість навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, який відповідає сьомому рівню НРК; другому циклу FQ-EHEA та 7 рівню EQF-LLL. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Під час викладання іноземних мов застосовуються сучасні інноваційні методи, використовується мультимедійне обладнання; заняття проходять виключно в інтерактивному режимі, навчання є студентоорієнтованим з опертям на взаємодію і співпрацю викладача і студента у навчальному процесі, на розвиток пізнавальної активності і виявлення креативності, на розширення автономності студента; індивідуальний підхід до кожного студента є пріоритетом у забезпеченні якості освіти, що передбачає зокрема розбудову професійно-особистісної стратегії самоосвіти і саморозвитку студента.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усіма видами аудиторної та поза аудиторної навчальної діяльності. Оцінювання проводиться за допомогою таких видів контролю: поточний, модульний, підсумковий, що охоплює різні види самостійної роботи, тестування, есе, виступи на практичних заняттях, виконання курсових робіт, проходження практики, а також письмові й усні екзамени з дисциплін, атестаційні іспити.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2) Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4) Здатність бути критичним і самокритичним. 5) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 6) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 7) Здатність працювати в команді та автономно. 8) Здатність спілкуватися іноземними мовами. 9) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 10) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 11) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 12) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 13) Здатність проведення досліджень на належному рівні.
Фахові компетентності (ФК)	1) Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

	<p>2) Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>3) Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>4) Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>5) Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>6) Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>7) Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>8) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>9) Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>10) Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>11) Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>12) Здатність до організації ділової комунікації.</p> <p>13) Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання задач у професійній діяльності.</p> <p>14) Знання основних принципів та володіння основними навичками перекладацької діяльності.</p> <p>15) Здатність здійснювати адекватний письмовий переклад текстів з урахуванням стилістичних та інших особливостей.</p> <p>16) Здатність здійснювати усний переклад, який відповідає ситуації спілкування, комунікативним намірам сторін і їхнім мовним та культурним особливостям.</p> <p>17) Здатність проводити під науковим керівництвом локальні наукові дослідження у певній галузі мовознавства, та вміння грамотно оформити результати дослідження.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>1) Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>2) Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>3) Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>4) Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.</p>

- 5) Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- 6) Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- 7) Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- 8) Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- 9) Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- 10) Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- 11) Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
- 12) Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- 13) Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- 14) Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- 15) Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- 16) Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- 17) Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- 18) Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- 19) Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
- 20) Здатність вільно спілкуватися діловою англійською та другою іноземною мовою.
- 21) Вміння використовувати сучасні засоби інформаційних і комп'ютерних технологій у професійній діяльності.
- 22) Вміти застосовувати основні принципи та набуті навички перекладацької діяльності.
- 23) Здатність перекладати тексти, зважаючи на стилістичні та інші особливості.

	<p>24) Здійснювати усний переклад з урахуванням комунікативної ситуації.</p> <p>25) Вміти проводити наукові дослідження у певній галузі мовознавства.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються практики з досвідом роботи за фахом.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє якісно здійснювати освітній процес протягом усього циклу підготовки за освітньою програмою: 1) наявні навчальні приміщення, комп'ютерні робочі місця, мультимедійне обладнання відповідають потребам; 2) розвинена соціально-побутова інфраструктура, належним чином обладнані гуртожитки з достатньою кількістю місць відповідають вимогам; 3) наявні спеціалізовані комп'ютерні аудиторії з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі дозволяють проведення практичних та семінарських занять, комп'ютерних лабораторних практикумів за спеціальністю, здійснення студентами інформаційного пошуку та обробки результатів у рамках їхньої індивідуальної (творчої) та науково-дослідницької діяльності; 4) Центр науково-гуманітарної інформації (ЦНГІ) забезпечує потреби студентів і викладачів у довідковій, науковій, навчально-методичній та художній літературі, охоплюючи добірки фахових видань, наукових періодичних видань ХНУ «Народна українська академія».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Доступ до ресурсів центру науково-гуманітарної інформації (ЦНГІ) та відповідного навчально-методичного забезпечення дисциплін (підручників, навчальних посібників, довідкової та іншої навчальної літератури), фахових періодичних видань. Розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Харківським гуманітарним університетом «Народна українська академія» та академічними установами й університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується на підставі двосторонніх договорів між ХГУ «НУА» та University of Education Pädagogische Hochschule Karlsruhe (Германия); University of Applied Sciences Fachhochschule Südwestfalen (Германия)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Основні навчальні модулі програми забезпечено НМК для іноземних студентів англійською мовою.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові дисципліни			
1.	Історія України в контексті всесвітньої історії	4	іспит
2.	Історія української культури	4	іспит
3.	Українська мова для перекладачів	12	іспит
4.	Соціальна філософія	4	іспит
5.	Латинська мова	3	іспит
6.	Англійська мова. Практичний курс.	48	іспит
7.	Друга іноземна мова (німецька, французька, іспанська)	47	іспит
8.	Загальне мовознавство	3	залік
9.	Сучасна українська література	3	залік
10.	Порівняльне мовознавство англійської мови	3	залік
11.	Література мови, що вивчається (німецької/французької/іспанської)	3	іспит
12.	Лінгвокраїнознавство мови, що вивчається (німецької/французької/іспанської)	3	іспит
13.	Вступ до перекладознавства	3	залік
14.	Інформаційні технології.	9	залік
15.	Інформаційно-аналітичні технології референта-перекладача	9	іспит
16.	Типологія другої іноземної мови (французька, німецька, іспанська)	3	залік
	Разом	162	
Вибіркові дисципліни			
1.	Англійська мова	6	залік
	Англійська для побудови кар'єри Англійська для медіа		
2.	Інформаційна безпека	3	залік
	Екологічна безпека		
	Культура толерантності		
3.	Історія англійської мови	3	залік
	Історичні аспекти розвитку англійської мови		
4.	Ділова англійська мова		
	Бізнес-англійська		
5.	Теорія та практика перекладу (англійська мова)	14	залік іспит
	Перекладацькі студії (англійська мова)		
6.	Теорія та практика перекладу другої іноземної мови (французька, німецька, іспанська)	12	іспит
	Перекладацькі студії (французька, німецька, іспанська)		
7.	Політологія	3	залік
	Соціологія		

	Культура та політика		
	Культурологія		
8.	Основи наукових розвідок та академічна доброчесність.	3	залік
	Основи академічного письма		
8	Крос-культурні комунікації	3	залік
	Міжнародні культурні студії		
9	Комплексний іспит "Інформаційно-лінгвістичний супровід міжкультурної комунікації"	3	
	Додаткова дисципліна з 1-5 семестрів		
10	Історія зарубіжної літератури	4	залік
	Новітня зарубіжна література		
11	Основи комунікативної лінгвістики	4	залік
	Психолінгвістика		
	Вступ до мовознавства		
12.	Дизайн-мислення	3	залік
	Критичне мислення		
13.	Медіаграмотність	3	залік
	Сучасні соціальні медіа		
	Інтернет-медіа		
		64	
Практична підготовка			
1.	Безвідривна навчально-ознайомча практика	3	залік
2.	Перекладацька безвідривна практика (англійська мова)	3	залік
3.	Виробнича практика	4	залік
	Разом	10	
Кваліфікаційна атестація			
	Атестаційний іспит з теорії та практики англійської мови	2	
	Атестаційний іспит з теорії та практики другої іноземної мови (французька, німецька, іспанська)	2	
	Разом	4	
Загальний обсяг кредитів		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Англійська мова та друга іноземна мова (переклад включно)» зі спеціальності 035 «Філологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки». Ступінь вищої освіти: «бакалавр» проводиться у формі фахових атестаційних іспитів.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Додаток 1

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компонентами освітньої програми
Додаток 2**